

Motion till riksdagen 2024/25:2435

av **Laila Naraghi m.fl. (S)**

Förbud mot införsel av kärnvapen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tillägg i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet som förbjuder införsel av kärnvapen i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Kärnvapen är det enskilt största hotet mot mänskligheten. Kärnvapenfrågan står nu återigen i centrum för internationell debatt.

Tack vare stora ansträngningar har kalla krigets omfattande kärnvapenarsenal rustats ned. Men dagens kärnvapen har mångdubbelt starkare sprängkraft än de atombomber som 1945 fälldes över Hiroshima och Nagasaki. Dagens kärnvapen skulle kunna ödelägga städer med miljoner invånare.

I och med Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina och krigets alla konsekvenser, har kärnvapenhotet fått förnyad aktualitet i vårt direkta närområde.

En kärnvapenexplosion skulle ha fruktansvärda humanitära konsekvenser. Det skulle också starta en kedjereaktion som kan resultera i ett kärnvapenkrig med oöverskådliga humanitära konsekvenser.

Kärnvapen är och förblir därför ett ständigt hot mot hela mänskligheten. Parallellt med att Sverige fortsätter arbetet för internationell nedrustning och ett förbud av kärnvapen är det av största vikt att vi bidrar till avspänning i vår del av världen, att vårt territorium fredas från kärnvapen och att vi sänder tydliga signaler till omvärlden att kärnvapen inte får finnas i Sverige.

Riksdagens alla partier är överens om att kärnvapen inte ska få föras in i vårt land. Kärnvapen har ingen plats här.

Riksdagens sammansatta utrikes- och försvarsutskott har påmint om att Sverige är part till icke-spridningsfördraget (Nuclear Non-proliferation Treaty, NPT), som är det centrala multilaterala ramverket för global, ömsesidig nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. Avtalet är det enda internationella juridiskt bindande avtal där de fem

kärnvapenstaterna åtar sig att inte överlåta kärnvapen till andra stater eller hjälpa kärnvapenfria stater att utveckla kärnvapen. Kärnvapenfria stater förbinder sig i sin tur att inte ta emot eller skaffa kärnvapen. Avtalet slår också fast att kärnvapenstaterna ska förhandla om att nedrusta sina kärnvapenarsenaler.

Socialdemokraternas uppfattning är att Sverige, p.g.a. åtagandena genom NPT, är folkrättsligt förhindrat att ta emot kärnvapen samt att andra länder, och aktörer, är folkrättsligt förhindrade att överlåta kärnvapen på svenskt territorium.

Givet omvärldsläget är det angeläget att dessa folkrättsliga förpliktelser även kodifieras i svensk lag.

Finland har i sin kärnenergilag en tydlig formulering som förbjuder införsel av kärnvapen till landet: Det är förbjudet att till Finland införa kärnladdningar samt att här framställa, inneha och spränga sådana (4 §). Med hjälp av denna lag har Finland tydliggjort vad som gäller i landet. Detta har bidragit till avspänning i regionen, något som också Sverige har gagnats av.

Sverige bör liksom Finland ha en sådan lagstiftning för att kodifiera de folkrättsliga förpliktelserna och på så vis även sända tydliga signaler vad gäller detta både till våra medborgare och till omvärlden.

En sådan lag har en naturlig plats i svensk lagstiftning. Därför bör ett tillägg i lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, som förbjuder införsel av kärnvapen i landet, snarast göras.

Laila Naraghi (S)

Johanna Haraldsson (S)

Anna Wallentheim (S)

Sanna Backeskog (S)

Carina Ödebrink (S)

Tomas Kronståhl (S)

Magnus Manhammar (S)

Annika Strandhäll (S)